

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

07-05-86М

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Медіаправо та європейська публічна сфера»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Медіаправо та медіабезпека»
спеціальності 061 «Журналістика»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІП НУВГП
Протокол № 2 від 26.09.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «*Медіаправо та європейська публічна сфера*» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Медіаправо та медіабезпека», спеціальності 061 «Журналістика» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Матвійчук А. В. – Рівне : НУВГП, 2024. – 32 с.

Укладач:

Матвійчук А. В., професор, доктор філософських наук, професор кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальний за випуск:

Швець О. М., к.ю.н., доцентка, в. о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін

Керівник групи забезпечення спеціальності 061 «Журналістика»

Мітчук О. А.

© А. В. Матвійчук, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1. Опис навчальної дисципліни	5
1.2. Тематика практичних занять	7
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
1.4. Критерії та шкала оцінювання	8
2. Плани практичних занять	11
3. Самостійна робота студентів	20
Рекомендована література	29

ПЕРЕДМОВА

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «*Медіаправо та європейська публічна сфера*» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Медіаправо та медіабезпека», спеціальності 061 «Журналістика» денної та заочної форми навчання розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», Положення «Про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування», Положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування», змісту освітньо-професійної програми «Медіаправо та медіабезпека», спеціальності 061 «Журналістика».

Дисципліна «*Медіаправо та європейська публічна сфера*» належить до переліку обов'язкових дисциплін і спрямована на формування у фахівців у сфері медіаправа та медіабезпеки знань і вмінь здійснення аналітичної роботи, пов'язаної з реалізацією медіаполітики на європейському рівні. Дисципліна присвячена вивченню правових засад медійного розвитку ЄС, аналізу теоретичних аспектів формування європейської публічної діяльності, з'ясуванню правових механізмів функціонування європейської інформаційної політики.

Вказівки містять опис навчальної дисципліни, тематику практичних занять. Для зручності здобувачі щодо розуміння можливостей здобуття позитивних оцінок описані контрольні заходи та засоби діагностики і показано критерії та шкала оцінювання. Окрема увага зосереджена на самостійній роботі та завданнях до неї. Методичні вказівки також містять список рекомендованої література, який втім, має орієнтовний характер.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Медіаправо та європейська публічна сфера» є ознайомлення зі базовими засадами, принципами медіаправа та значення медіаправа для європейської публічної сфери; забезпечення розуміння функцій медіа у суспільстві у суспільно-політичному і економічному контекстах; сприяння усвідомлення впливу медіаправа на публічне управління у межах європейського інтеграційного об'єднання.

Завдання вивчення курсу «Медіаправо та європейська публічна сфера» полягають в опануванні студентами теоретико-методологічної бази курсу; в ознайомленні зі специфікою медіаправа й особливостями його впливу на публічне управління у Євросоюзі; набутті комплексного й системного уявлення про організацію взаємодії мас-медіа з інститутами публічного управління ЄС.

Завдання навчальної дисципліни визначаються її специфічним значенням у процесі підготовки майбутніх фахівців у сфері медіаправа та медіабезпеки і пов'язані із засвоєнням таких компетентностей:

Загальні

ЗК 4. *Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.*

ЗК 8. *Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.*

Спеціальні

СК 4. *Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері журналістики, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних*

підходів.

СК 6. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 8. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми в галузі медіаправа та медіабезпеки; виробляти ефективні рішення з використанням правового інструментарію, оцінювати сутність подій та процесів з позиції верховенства права та дотримання законодавства.

Опанувавши дисципліну «Медіаправо та європейська публічна сфера» здобувачі освіти повинні демонструвати такі **програмними результатами навчання:**

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

РН 9. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

РН 11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

За підсумками вивчення курсу передбачається формування soft skills: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність критично мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, діяти відповідально.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Поняття, джерела та основні категорії медіаправа.	4	
2	Публічне управління як системне публічне явище.	2	2
3	Суспільні процеси як об'єкти публічного управління.	2	2
4	Європейське інтеграційне об'єднання: історія і особливості сучасної організації.	4	2
5	Теоретичні засади європейської публічної діяльності і інформаційної політики.	2	2
6	Внутрішні і зовнішні комунікації в структурі європейського інтеграційного об'єднання.	4	
7	Права людини і медіапрактика в Європейському Союзі	2	
8	Соціальні питання/проблеми і особливості їхнього висвітлення у масмедіа в Європейському Союзі	4	
	Всього	24	8

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;

- усне опитування на практичних заняттях;
- виконання контрольних робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни *«Медіаправо та європейська публічна сфера»* є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час виголошення промов;
- вміння аналізувати публічні виступи.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

Критерії та шкала оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно виконати завдання зі складання та оформлення документів, вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом усного опитування та письмових завдань.

Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

Змістовий модуль 1 (максимальна кількість балів – 48)

Виконання завдань практичної роботи – 16 балів

Виконання індивідуального завдання (реферат) – 12 балів

Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів

Змістовий модуль 2 (максимальна кількість балів – 52)

Виконання завдань практичної роботи – 20 балів

Написання контрольної роботи – 12 балів

Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів

Усього 100 балів.

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практична 1. Поняття, джерела та основні категорії медіаправа (заняття перше)

План

1. Інформаційна сфера як об'єкт правового регулювання.
2. Поняття медіаправа. Джерела медіа-права.
3. Предмет та методи правового регулювання.
4. Інформаційні відносини та суб'єкти медіаправа.

Питання для обговорення:

1. Що таке медіаправо і яке його місце в системі права?
2. Які основні джерела медіаправа?
3. Який предмет регулювання медіаправа?
4. Які методи використовуються для правового регулювання інформаційних відносин?
5. Яке значення має міжнародне право для розвитку національного медіаправа?

Завдання для студентів:

Підготувати доповідь про одне з джерел медіа-права (наприклад, Конституція України, Закон України «Про інформацію», Закон «Про медіа», міжнародні договори).

Практична 2. Поняття, джерела та основні категорії медіаправа (заняття друге)

План

1. Поняття, ознаки, види інформаційних відносин.
2. Суб'єкти медіаправа.
3. Право на інформацію та його охорона: міжнародні підходи.
4. Основні принципи регулювання медіа в ЄС.
5. Директиви та регламенти ЄС у сфері медіа.

Питання для обговорення:

1. Які основні види інформаційних відносин?
2. Хто є суб'єктами відносин, що регламентує медіаправо?
3. Які основні принципи регулювання медіа в ЄС?
4. Функціональні відмінності директив і регламентів ЄС у сфері медіа?
5. Права споживачів медіапослуг: зміст і способи захисту.

Завдання для студентів:

Порівняти українське законодавство про медіа з відповідними нормативними актами ЄС.

Практична 3. Публічне управління як системне публічне явище**План**

1. Публічне управління як системне публічне явище
2. Механізми соціальної регуляції та публічна сфера.
3. Теоретичні засади публічного управління: різноманітність підходів.
4. Види публічного управління: зміст і специфіка.
5. Адміністрація в публічному управлінні. Механізми публічного адміністрування.

Питання для обговорення:

1. Що таке публічне управління і які його основні ознаки?
2. Які теоретичні засади лежать в основі публічного управління?
3. Які основні види публічного управління ви знаєте?
4. Які елементи входять до складу механізму публічного управління?
5. Яка роль адміністрації в процесах публічного управління?

Завдання для студентів:

Вибрати один з видів публічного управління (державне, місцеве

самоврядування, громадське) і проаналізувати його особливості в конкретній країні або регіоні ЄС.

Практична 4. Суспільні процеси як об'єкти публічного управління

План

1. Система публічного управління і її структура.
2. Зовнішні фактори, що впливають на систему публічного управління
3. Державне управління в системі публічного управління.
4. Особливості регулюючого впливу держави на процеси соціально-економічного розвитку.
5. Концепція сталого розвитку як основа сучасного публічного управління й суспільного поступу.

Питання для обговорення:

1. Що таке система публічного управління і які її основні компоненти?
2. Які типи зв'язків існують у системі публічного управління?
3. Які зовнішні фактори впливають на систему публічного управління?
4. Яка роль держави в регулюванні суспільних процесів?
5. Які типові процедури медійного супроводу державного управління?

Завдання для студентів:

Проаналізувати одну з форм публічно-приватного партнерства в ЄС та оцінити її ефективність для вирішення конкретної суспільної проблеми.

Практична 5. Європейське інтеграційне об'єднання: історія і особливості сучасної організації (заняття перше)

План

1. Історичні передумови створення Європейських співтовариств
2. Основні етапи становлення Європейського Союзу.
3. Акти первинного права ЄС.
4. Становлення сучасного європейського права. Акти вторинного права ЄС.

Питання для обговорення:

1. Які були основні причини створення Європейських співтовариств?
2. Які основні етапи пройшов процес європейської інтеграції?
3. Які основні джерела європейського права?
4. Які особливості має європейське право порівняно з національним правом?

Завдання для студентів:

Укласти у хронологічному порядку правові акти, сприяли появі європейського інтеграційного об'єднання й трансформації його у ЄС (від 1951 р. по 2010 р.).

Практична 6. Європейське інтеграційне об'єднання: історія і особливості сучасної організації (заняття друге)

План

1. Структура Європейського Союзу.
2. Інституційна система ЄС: основні органи та їхні функції.
3. Цілі і принципи діяльності Європейського Союзу.
4. Значення принципів для функціонування ЄС і розвитку медіаправа в ЄС.

Питання для обговорення:

1. Яка структура компетенції Європейського Союзу?
2. Які основні органи Європейського Союзу та їхні функції?

3. Які основні цілі Європейського Союзу?
4. Яке значення мають принципи законності та субсидіарності для діяльності ЄС?

Завдання для студентів:

Проаналізувати роль одного з органів Європейського Союзу у прийнятті рішень з питань медіабезпеки.

Практична 7. Теоретичні засади європейської публічної діяльності і інформаційної політики

План

1. Поняття «публічна діяльність».
2. Суть європейської публічної діяльності.
3. Функції публічної сфери.
4. Види комунікації в публічній сфері.
5. Медіа як інститут публічної сфери.
6. Сучасні програми інформаційного розвитку ЄС.

Питання для обговорення:

1. Що таке європейська публічна діяльність і які її основні функції?
2. Яку роль відіграють медіа у формуванні публічної сфери?
3. Який вплив мають нові технології на європейську публічну сферу?
4. Які фундаментальні європейські цінності відображаються в інформаційній політиці?
5. Яка роль Ради Європи у формуванні європейських стандартів у сфері медіа?

Завдання для студентів:

Проаналізуйте одну з сучасних програм інформаційного розвитку ЄС. Оцініть її ефективність та актуальність у контексті сучасних викликів.

Практична 8. Внутрішні і зовнішні комунікації в структурі європейського інтеграційного об'єднання (заняття перше)

План

1. Структура інституціональних органів ЄС.
2. Інформаційні служби ЄС, правові підстави діяльності.
3. Інформаційно-комунікативні проекти ЄС для європейських громадян.
4. Європейські аналітичні центри.

Питання для обговорення:

1. Яка структура інституціональних органів ЄС?
2. Які основні функції інформаційних служб ЄС?
3. Які інформаційно-комунікативні проекти ЄС спрямовані на європейських громадян?
4. Яку роль відіграють європейські аналітичні центри у формуванні європейської політики?
5. Які виклики стоять перед внутрішньоінституціональною комунікацією в ЄС?

Завдання для студентів:

Проаналізувати діяльність інформаційної служби одного з органів ЄС (на вибір студента) та оцінити її ефективність у доведенні інформації до європейських громадян.

Практична 9. Внутрішні і зовнішні комунікації в структурі європейського інтеграційного об'єднання (заняття друге)

План

1. Спільна зовнішня політика ЄС.
2. Європейські інституції як суб'єкти розроблення й реалізації спільної зовнішньої політики.
3. Діяльність Європейської служби зовнішніх справ.
4. Інформаційно-комунікативні проекти Представництв ЄС.

5. Виклики для зовнішньої комунікації ЄС.

Питання для обговорення:

1. Які основні цілі спільної зовнішньої політики ЄС?
2. Яку роль відіграє Європейська служба зовнішніх справ у формуванні та реалізації СЗП?
3. Які інформаційно-комунікативні проекти реалізують Представництва ЄС у різних країнах?
4. Які виклики стоять перед зовнішньою комунікацією ЄС?
5. Як зовнішня комунікація ЄС впливає на його міжнародний імідж?

Завдання для студентів:

Проаналізувати інформаційну кампанію Представництва ЄС в одній з країн щодо конкретного питання спільної зовнішньої політики. Оцінити ефективність цієї кампанії та запропонувати можливі покращення.

Практична 10. Права людини і медіапрактика в Європейському Союзі

План

1. Права людини в контексті медіа.
  - 1.1. Право на інформацію та його реалізація в медіапросторі.
  - 1.2. Право на приватність та захист персональних даних.
  - 1.3. Дискримінація в медіа (гендерна, расова, релігійна тощо).
2. Європейська Конвенція з прав людини та медіа.
3. Виклики для прав людини в медіапросторі ЄС.

Питання для обговорення:

1. Які основні права людини пов'язані з медіа?
2. Як Європейська Конвенція з прав людини захищає свободу слова?
3. Які виклики для права на приватність постають у цифрову епоху?

4. Як судова практика Європейського суду з прав людини впливає на національне законодавство?

5. Які заходи можна вжити для боротьби з дезінформацією та мовою ненависті в медіа?

Завдання для студентів:

Проаналізувати одне з рішень Європейського суду з прав людини, яке стосується справи, пов'язаної з медіа (наприклад, справа про захист репутації, обмеження свободи слова, право на доступ до інформації).

Практична II. Соціальні питання/проблеми і особливості їхнього висвітлення у масмедіа в Європейському Союзі (заняття перше)

План

1. Соціальні проблеми в ЄС
2. Функції масмедіа у контексті реалізації соціальної політики ЄС.
3. Вплив масмедіа на формування громадської думки.
4. Особливості висвітлення соціальних питань у масмедіа ЄС.

Питання для обговорення:

1. Які основні соціальні проблеми існують в Європейському Союзі?
2. Яку роль відіграють масмедіа у вирішенні соціальних проблем?
3. Які позитивні та негативні наслідки мають масмедіа для формування громадської думки щодо соціальних питань?
4. Як економічні інтереси впливають на зміст медіа-повідомлень про соціальні проблеми?
5. Яких журналістських стандартів повинні дотримуватися медіа при висвітленні соціальних проблем?

Завдання для студентів:

Проаналізувати висвітлення однієї з обраних соціальних проблем (наприклад, міграції або нерівності) в одному з провідних європейських видань. Звернути увагу на використані аргументи, емоції, образи. Оцінити, наскільки об'єктивно подається інформація.

Практична 12. Соціальні питання/проблеми і особливості їхнього висвітлення у масмедіа в Європейському Союзі (заняття друге)

План

1. Журналістські стандарти у висвітленні соціальних проблем.
2. Роль нових медіа у висвітленні соціальних питань.
3. Місце громадянської журналістики у медіапросторі ЄС.
4. Актуальні проблеми медіаправа ЄС у контексті висвітлення у медіа соціальної проблематики.

Питання для обговорення:

1. Які основні принципи журналістської етики при висвітленні соціальних проблем?
2. Яку роль відіграють нові медіа у висвітленні соціальних питань?
3. Які переваги та недоліки має громадянська журналістика?
4. Як змінюється медіапростір в ЄС і як це впливає на висвітлення соціальних проблем?
5. Які перспективи розвитку медіаправа ЄС у контексті висвітлення соціальних проблем?

Завдання для студентів:

Проаналізувати кілька публікацій про одну й ту ж соціальну проблему, але з різних джерел (традиційні медіа, соціальні мережі, блоги). Порівняти стилістику, аргументи, емоційне забарвлення. Зробити висновки про те, як різні медіа представляють одну й ту ж інформацію.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «*Медіаправо та європейська публічна сфера*» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання завдань по темах практичних занять;
- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;
- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення промов, доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Написання реферату

Написання рефератів як форма самостійного вивчення навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати повинні відповідати єдиним вимогам.

1. Робота повинна бути акуратно виконана на стандартних аркушах формату А4 у друкованому варіанті, обсягом 15-18 сторінок. Поля сторінки 20 мм з усіх боків. Набір здійснювати текстовим редактором Times New Roman, 14

кегель, міжрядковий інтервал 1, абзац 1,25 см. Рівняння тексту по ширині сторінки. Сторінки нумеруються внизу по центру арабськими цифрами без крапки наприкінці, додержуючись наскрізної нумерації. Першою сторінкою є титульна, на ній номер сторінки не проставляється.

2. Конкретний зміст реферату, його структура визначається студентом разом із викладачем. Як правило, реферат має таку структуру:

– **ВСТУП**, де обґрунтовується вибір теми реферату, її актуальність, формулюються основна мета і завдання дослідження.

– **ОСНОВНА ЧАСТИНА**, яка складається з двох або трьох розділів. У розділі належить викласти загальні, теоретичні та методичні питання. У наступних розділах розкривається конкретний матеріал, який має практичне значення. З метою більш логічного викладення матеріалу кожний розділ закінчується невеликими висновками.

– **ВИСНОВКИ** – заключна, узагальнююча частина реферату, де стисло підбивають підсумки дослідження, міститься особиста позиція автора реферату.

– Текстова частина реферату завершується **СПИСКОМ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**, де найменування використаних монографій, посібників та статей розташовані в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Наприклад:

Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.

Битяк Ю. Адміністративне судочинство як форма забезпечення верховенства права і законності. Право України. 2011. № 4. С. 4–11.

– **ДОДАТКИ**, які подаються наприкінці реферату, наводяться таблиці, ілюстрації та інші допоміжні матеріали.

3. Реферат починається з титульної сторінки.

4. Вступ, розділи і висновки, які розміщуються в указаній послідовності, починаються з нової сторінки. Заголовки розділів реферативного дослідження слід розміщувати посередині рядка і писати великими літерами без крапки наприкінці й не підкреслювати. Перенос слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком та наступним рядком повинна дорівнювати пропущеному рядку.

5. На цитати треба давати посилання, які робляться мовою оригіналу. Після цитати робиться в дужках позначка [4, с. 38]. Це означає, що дане видання міститься у списку літератури за порядковим номером – 4. Друга цифра – 38 – означає номер сторінки, звідки взята цитата.

6. Оцінка реферату враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб реферат був написаний відповідно до теми, а його структурні підрозділи повністю розкривали проблему дослідження.

Перелік тем для рефератів

1. Інформаційна сфера як об'єкт правового регулювання.
2. Інформація як об'єкт інформаційних відносин.
3. Право на інформацію та його охорона.
4. Види інформаційної діяльності.
5. Принципи нейтралітету мережі, захисту прав споживачів медіапослуг.
6. Демократичне врядування.
7. Адміністрація в публічному управлінні.
8. Система публічного управління і її структура.
9. Державне управління в системі публічного управління.
10. Структура і правова природа Європейського Союзу.
11. Принципи діяльності Європейського Союзу: поняття, юридичне закріплення.
12. Роль медіа у формуванні публічної сфери.

13. Вплив нових технологій на публічну сферу.
  14. Фундаментальні європейські цінності та їх відображення в інформаційній політиці.
  15. Сучасні програми інформаційного розвитку ЄС.
  16. Внутрішньоінституціональні комунікації Європейського Союзу.
  17. Зовнішньоінституціональні комунікації Європейського Союзу.
  18. Інформаційно-комунікативні проекти ЄС.
  19. Європейська Конвенція з прав людини та її значення для медіа.
  20. Виклики для прав людини у медіапросторі ЄС.
  21. Проблеми цензури та самоцензури в медіа.
  22. Функції масмедіа у контексті реалізації соціально політика ЄС.
  23. Особливості висвітлення соціальних питань у масмедіа ЄС.
  24. Позитивні та негативні наслідки медіа-висвітлення соціальних проблем.
  25. Різноманітність медіаландшафту в ЄС.
- Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері.

Контрольні роботи

Контрольні роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика контрольних робіт укладена відповідно до завдань навчальної дисципліни і пов'язане з практичними потребами юридичного фаху. Вибір варіанту контрольної роботи здійснюється за узгодженням з викладачем.

Вимоги до оформлення контрольних робіт:

1. Для набору тексту и таблиць необхідно використання редактору Microsoft Word для Windows.

2. Перед набором тексту налаштуйте вказані нижче вказані параметри текстового редактору: поля по 2 см; шрифт Times New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1; вирівнювання за шириною ; абзацний відступ 1,25 см; орієнтація листа – книжна.

3. Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Наприкінці контрольної роботи наводиться *список використаних джерел*. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Завдання № 1

1. Поняття медіаправа.
2. Роль медіа у формуванні публічної сфери.
3. Права людини в контексті медіа.

Завдання № 2

1. Джерела медіаправа.
2. Фундаментальні європейські цінності.
3. Дискримінація в медіа: правова оцінка.

Завдання № 3

1. Поняття, ознаки, види інформаційних відносин.
2. Правова база інформаційної діяльності в ЄС.
3. Поняття «публічна діяльність».

Завдання № 4

1. Види інформаційної діяльності.
2. Роль Ради Європи у формуванні європейських стандартів у сфері медіа.
3. Європейська публічна діяльність: суть, функції, види комунікації.

Завдання № 5

1. Директиви та регламенти ЄС у сфері медіа.
2. Структура інституціональних органів ЄС.
3. Роль медіа у формуванні публічної сфери.

Завдання № 6

1. Правові засоби захисту прав споживачів медіапослуг в ЄС.
2. Інформаційні служби Європарламенту.
3. Правова база інформаційної діяльності в ЄС.

Завдання № 7

1. Механізми соціальної регуляції.
2. Інформаційні служби Ради ЄС.
3. Сучасні програми інформаційного розвитку ЄС.

Завдання № 8

1. Принцип публічності.
2. Інформаційні служби Європейської комісії.
3. Джерела правового регулювання статусу органів Європейського Союзу.

Завдання № 9

1. Види публічного управління.
2. Європейські аналітичні центри.
3. Принципи діяльності Європейського Союзу.

Завдання № 10

1. Механізм публічного управління.
2. Спільна зовнішня політика ЄС: зміст і правове забезпечення.
3. Цілі і принципи діяльності Європейського Союзу.

Завдання № 11

1. Суб'єкти публічного управління.
2. Діяльність Європейської служби зовнішніх справ.
3. Роль медіа у формуванні публічної сфери.

Завдання № 12

1. Складові публічного управління.
2. Свобода слова як фундаментальне право людини в ЄС.
3. Європейська публічна діяльність: суть, функції.

Завдання № 13

1. Специфіка публічного управління як діяльність пов'язана з медіаправа.
2. Дискримінація в медіа.
3. Поняття «публічна діяльність».

Завдання № 14

1. Громадське управління.
2. Право на приватність і медіаправа ЄС.
3. Елементи механізму публічного управління.

Завдання № 15

1. Специфіка управління у сфері місцевого самоврядування.
2. Захист персональних даних у цифрову епоху.
3. Механізми соціальної регуляції.

Завдання № 16

1. Прямі і зворотні зв'язки у системі публічного управління.
2. Мова ненависті та онлайн-насильство.
3. Право на інформацію та його охорона.

Завдання № 17

1. Державне управління в системі публічного управління.
2. Права журналістів та їх захист.
3. Поняття медіаправа.

Завдання № 18

1. Основні форми і механізми партнерської співпраці органів публічної влади з бізнесом і об'єднаннями громадян.
2. Найактуальніші соціальні проблеми ЄС.
3. Директиви та регламенти ЄС у сфері медіа.

Завдання № 19

1. Структура і правова природа Європейського Союзу.
2. Функції масмедіа у контексті реалізації соціально політика ЄС.
3. Інформація як об'єкт інформаційних відносин.

Завдання № 20

1. Цілі і принципи діяльності Європейського Союзу.
2. Вплив масмедіа на формування громадської думки.
3. Види інформаційної діяльності.

Завдання № 21

1. Принципи діяльності Європейського Союзу.
2. Національні особливості національні особливості.
3. Суб'єкти медіаправа.

Завдання № 22

1. Система і зміст принципів діяльності Союзу.
2. Політизація соціальних питань у медіа.
3. Види публічного управління.

Завдання № 23

1. Інституційна система Європейського Союзу.
2. Етика у висвітленні соціальних проблем.
3. Демократичне врядування.

Завдання № 24

1. Поняття «публічна діяльність»
2. Місце громадянської журналістики у медіапросторі.
3. Комплексний механізм публічного управління.

Завдання № 25

1. Європейська публічна діяльність: суть, функції.
2. Поняття медіаправа.
3. Механізми публічного адміністрування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Інституціональне право Європейського Союзу : навчально-методичний посібник / О. К. Канєнберг-Сандула, О.В. Пасечник [та ін.] ; ред. проф. Х .Н. Бехруза. Львів : Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. 140 с.

2. Еннан Р. Є. Медіаправо : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності «Журналістика» / Р. Є. Еннан. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 50 с.

3. Європейський Союз: теорія і практика інтеграції заради успіху : навчальний посібник / В. В. Дума, А. В. Боровик, А. В. Матвійчук та інші; за заг. ред. А. В. Матвійчука. Рівне: Волин. обереги, 2019. 156 с.

4. Право Європейського Союзу : академічний курс : підручник : 2-ге вид., доповнене і виправлене / В. І. Муравйов, Н. Б. Мушак, Ю. О. Волошин ; за ред. В. І. Муравйова. Київ-Одеса : Фенікс, 2021. 436 с.

Допоміжна література:

1. Баум Г. Врятуйте фундаментальні права! Громадянська свобода проти божевілля безпеки. Київ. : Центр вільної преси, 2016. 190 с.

2. Дніпров О. Взаємодія органів виконавчої влади та громадських інституцій: адміністративно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 4. С. 138–143.

3. Макаренко Є., Рижков М. та ін. Європейські комунікації: підручник. Київ: Центр вільної преси, 2010. 536 с.

4. Матвійчук А. В., Микулець В. Ю. Філософсько-правова основа формування правової системи Європейського Союзу. Актуальні проблеми розвитку сучасного права: українські реалії та зарубіжний досвід: колективна монографія / за заг. ред. В. І. Цимбалюка. Львів: Новий Світ-2000, 2021. С. 54–64.

5. Матвійчук А. В., Микулець В. Ю. Всесвітня декларація інформаційних прав суспільства як основа протидії формуванню тоталітарних режимів. *Наукові праці Національного авіаційного*

університету. Серія: *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2022. Вип. 4 (65). С. 92–100.

6. Матвійчук А. В. Олешицький Ю. Ю. Викладання європейського права у вищій школі України: ментальний аспект. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*. 2013. С. 74–81.

7. Матвійчук А. В. Ціннісні орієнтири Європейського Союзу в українській юридичній практиці. *Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні*: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, Рівненський інститут КУП НАН України 27-2 квітня 2023 р.), Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2023. С. 56–58.

8. Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації / за заг. редакцією Т. Шевченка, О. Павліченко. Київ: Москаленко О. М., 2014. 200 с.

9. Комарова Т. В., Трагнюк О. Я., Яковюк І. В. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посібник / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2019. 178 с.

10. Права людини та медіадіяльність: Збірник навчальних програм викладачів і викладачок журналістики / За ред. Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 176 с.

11. Поклонська О. І. Права та обов'язки журналіста як основа ефективного функціонування засобів масової інформації. *Форум права*. 2017. № 3. - С. 166–171.

12. Славна О. Громадянське суспільство як основа розвитку правової держави в контексті конституційної реформи. *Інтернаука. Серія: Юридичні науки*. 2017. № 1. С. 16–19.

Законодавство

1. Конституція України від 28 Червня 1996 року (зі змінами та доповненнями). Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/Laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 19.05.2024).

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Ст. 3103.

3. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз

та Договору про функціонування Європейського Союзу, станом на 30.03.2010.

Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text (дата звернення: 19.05.2024).

4. Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 12.08.2024).

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 18.08.2024).

6. Директива Європейського Парламенту і Ради 2010/13/ЄС від 10 березня 2010 року про координацію певних положень, встановлених законами, нормативно-правовими або адміністративними актами в державах-членах стосовно надання аудіовізуальних медіапослуг (Директива про аудіовізуальні медіапослуги) (кодіфікована версія). Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-10#Text (дата звернення: 12.08.2024).

7. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ (зі змінами та доповненнями). Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 12.08.2024).

8. Про медіа : Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-ІХ (зі змінами та доповненнями). Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 12.08.2024).

9. Європейський акт свободи медіа (European Media Freedom Act European Parliament legislative resolution of 13 March 2024 on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing a common framework for media services in the internal market (European Media Freedom Act) and amending

Directive 2010/13/EU (COM(2022)0457 – C9-0309/2022 – 2022/0277(COD)).

URL : https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0137_EN.pdf (дата звернення: 12.08.2024).

Інформаційні ресурси

1. *Бібліотека ім. В. І. Вернадського* – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. *Верховна Рада України* – <http://zakon.rada.gov.ua>
3. *Президент України* – <http://www.president.gov.ua>
4. *Кабінет Міністрів України* – <http://www.kmi.gov.ua>
5. *Міністерство юстиції України* – <http://www.minjust.gov.ua>
6. *Центр стратегічних комунікацій*. URL: <https://stratcomua.org/ua>
7. *Центр протидії дезінформації*. URL: <https://cpd.gov.ua/>
8. *Центр демократії та верховенства права*. URL: <https://cedem.org.ua/>